

reotip választ: – A gátra ható két erő eredőjének az alap belső egyharmadába kell esnie. Helyes –, mondja ő. Várom a következő kérdést. Rám néz és megszólal: – Na mire vár? Maga nálam nem régen vizsgázott, azóta biztosan nem felejtette el a tanultakat.

Aznap délután, mivel abban a tanévben újra ő volt a dékán, az eredményhirdetésekor szívélyesen gratulált, mint újdonsült kollégának.

Matézis

Az első félév anyagából simán levizsgáztam jóra. A második félévi vizsgám elég döcögösen ment. Vagy háromnegyed óra múltán megajánlotta Walek professzor úr az elégséget. Akkor még az indexemben csak ennél jobb jegyeim voltak. Balga módon megkockáztattam, hogy szeretnék jót kapni. Mondta erre, soroljam fel a gömbháromszög geometriai kép-

leteket. Valami megmagyarázhatatlan szorongó érzés fogott el. Elkezdtem, azonban belezavarodtam, leblokkoltam. Simán kirúgott, hozzátette, hogy ő ezt mentőkérdésnek szokta feladni.

Az uv-n alaposan kikérdezett az egész anyagból. Volt, ami jól ment, volt, ami kevésbé. Erre megjegyezte, hogy a matematikában minden tétel egyformán fontos. És megadta a jót. Akkor tanultam meg, hogy egy ici-pici egység annyit ér, mint egy feles.

Aztán a szigorlaton kérdés nélkül is megkaptam a jót.

Kémia 1.

Vági Pistától kimondottan féltem. Anyi rémmesét terjesztettek róla, hogy reszketve mentem el vizsgázni hozzá. A cseppetesenre személyesen nyitott ajtót. Feltornyosult előttem hatalmas alakja. Rámripakodott öblös hangján: –

Mágá mit ákár? – Vizsgázni jöttem – rebegtem elhaló hangon, de már fordultam volna vissza. Erre már szelídebb hangon odaszólt: – Ná, gyűjön. Ne féljen, nem hárápom le az orrát!

A tanszék teljesen kihalt volt. Még Pinter úr sem volt bent. Odaállított a tábla elé, feldiktált néhány képletet és rámszólt: – Ná, csinálja. És otthagyt, eltűnt a labor mélyében. Levezettem a megoldást és vártam. Az idő csigalassúsággal vándorolt. Talán fél óra múlva előbukkant. Rámmeredt és kérde: – Mágá mit csinál itt? – mondom, vizsgázom, professzor úr. – Újra rámcodálkozik és mondja: – Já, Ná, rendben. – Veszi az indexet, beírja a jegyem. Aztán vigyorogva hozzáfűzi: – Ná, gyi megmondám, nem kell tüllem félni!

Többé nem is volt gondom vele, simán vettem nála az akadályokat.

Dr. Sztracha János
bányamérnök

Hihetetlen, de igaz történetek

Akkor, amidőn az erdészet csillaga fényesen világított és Magyarország visszaszerezte Kárpátalját, kerültem Bustyaházára m. kir. segéderdőmérnökként. Ott találtam meg életem párját, akivel már közel hatvan évet töltünk együtt. Miután három gyermekünk a családi fészekből kirepült, és szolgálatom utolsó évtizedét Pécsen töltöttem, Feleségemmel együtt itt morzsolgatjuk öreg napjainkat.

Visszatérve Bustyaházára, ahol egy nem mindennapi erdészfialtság munkálkodott és minden szombaton az Erdészeti Kaszinóban jöttek össze, igazi erdészbarátság alakult ki: *Bakkay László, Madas András, Neuwirth János, ifj. Radó Gábor, Riedl Gyula, Szederjey Ákos, Tusó Ferenc* társaságában. Ettől a jó társaságtól kellett elválnunk, mert alig, hogy feleségemmel összekerültünk, apósomat, *Partos Gyulát* erdőigazgatónak kinevezték, ami akkor azt jelentette, hogy közeli rokonok egymástól függő viszonyban egy helyen nem szolgálhattak, 1941-ben „karácsonyi ajándékként” megkaptam áthelyezésemet az ungvári m. kir. Erdőigazgatóság csontos erdőhivatala vezetőjeként. Az erdőhivatal személyzetét három központi, öt erdészkerületvezető és két erdőőr alkotta. A három központi alkalmazott között a hivatalvezetőn és az irodai alerdészen kívül egy ruszin, de magyarul jól beszélő, 4 középiskolai osztályt végzett *Hrunyánszky János* ál-

lott írnokként alkalmazásban. Az ő feladata volt többek között az erdőhivatal munkásainak név szerinti nyilvántartása. Ez két okból volt szükséges, egyrészt a betegbiztosítás miatt, másrészt azért, mert az erdőhivatal – mint hadiüzem, az erdőgazdálkodás folyamatoságának biztosítása végett – alkalmazottai és munkásai a katonai szolgálat alól mentesítve voltak. Ezért, amidőn a munkások megkapták a katonai (SAS) behívót, azt behozták az erdőhivatalba, a munkaviszony igazolással, a hivatalvezető aláírásával és hivatali körbélyegzővel ellátva postafordultával kellett azt visszaküldeni. Minthogy a munkák ellenőrzése miatt gyakran több napig kellett távol maradnom, ez a behívók visszaküldésének csúsztatását idézte elő. Az emiatt kapott figyelmeztetés végett Hrunyánszky azt javasolta, ha megbírom benne, megtanulja aláírásomat, és lelkiismeretes becsületességgel végezné ezeknek a sürgős ügyeknek az elintézését. Igenlő válaszomra néhány nap múlva előttem leírta „aláírásomat”, amelyet az eredetitől talán még egy írásszakértő sem tudott volna egymástól megkülönböztetni. A fiatalember képességeit és jellemét jobban megismerve javasoltam neki, hogy szerezzen erdészképesítést és kedvcsinálónak *dr. Torday* „Erdészeti alapismeretek” könyvét adtam neki. 1944 januárjában az igazgató áthelyezett a szolgálat érdekében Derecsenybe, az év októberében

pedig Kárpátalja polgári kiűritésekor az anyaországba irányítottak bennünket, így Hrunyánszkyval a kapcsolat megszakadt.

Ezután csaknem harminc év telt el, amikor is 1970. év tavaszán a Mecseki Erdőgazdaságot a Főhatóság arról értesítette, hogy a Szovjetunióból érdeklődtek utánam, és a kijelölt napon a Mohácsi Farostlemezgyárban akarnak velem találkozni. Szűkültem egy kicsit, mert sejtelmem sem volt a megkeresés okáról, arra gondoltam, hogy a kárpátaljai működéssel kapcsolatban ellenem tett feljelentés miatt akarnak kihallgatni. A megadott napon megjelentem Mohácson, *Fáy* főmérnök sem tudta, hogy kik jönnek a gyár megtekintésére.

A küldöttség érkezését a portás telefonon jelezve vonultunk le a fogadásukra. Az autóból kiszállt középkorú férfi egyenesen felém tartott, átölelt és kifejezte örömét találkozásunknak. Elámulva ismertem fel benne a csontos írnokot, és csodálkozva kérdeztem: „János, hogy kerül maga ide?” Válasza megdöbbenett, mikor mondta: „Én vagyok Ukrajna erdészeti és faipari minisztere és ezt magának is köszönhetem, mert maga bírt rá, hogy erdész legyek.” Ezt követte a szokásos kézrázás és a válasz: „Gratulálok miniszter elvtárs.” Erre ő: „Én magának csak János maradok, semmi miniszter elvtárs.”

Ezután került sor a gyár megtekintésére, ami közben Hrunyánszky inkább

velem társalgott, mesélt Csontosról, és hogy segíteni tudja az ottaniakat. Említettem, hogy a nyugalomba vonuló csontos munkások részére gyakran adok igazolást az ott töltött munkaidéjükről, amikor erre megkeresnek. A látogatás tapasztalatait inkább a kísérők jegyezték. A megbeszélés végén Hrunyánszky két egyforma nagyságú papírost kért azzal, hogy mindketten az én aláírásomat írjuk, mert ő még nem fejejtette el. Igaza volt, a két aláírást nem lehetett egymástól megkülönböztetni. A küldöttség magyar kísérője *Desseuffy Imre* volt.

Csantoshoz még egy szakmai emlék köt. A hivatal mintegy 100 000 ürméter vetemekben tárolt tűzifával és még 10 hektárnyi fel nem dolgozott széldöntéssel vettem át. A gyökerestől kifordított bükkfák gyökereinek egy része még kapcsolatban maradt a talajjal, így a fák gyors minőségi romlásáról, fülledésétől tartani nem kellett. Annál inkább a vetemekben csúsztatás útján felhalmozott tűzifánál. Minthogy az állomási rakodóra a szállítás szekérfuvarral csak vontatottan haladt, *Wappel* kerületvezető erdőszel megtárgyaltuk, hogy a 8 km-es távolságról – a völgyben folyó patak vizének felhasználásával – víziúszató építésével kell az anyag „elszállítását” biztosítani, és utasítást kapott hozzáértő munkások beszerzésére. A munkára engedély és pénz is kellett. Felügyeleti tiszttem ennek megvalósításához – a költségek nagysá-

gára való tekintettel – nem járult hozzá, ezért *Radó Gábor* erdőigazgató, aki gyakran járt inspicálni, a legközelebbi ellenőrzése alkalmával a helyszínen győződhetett meg az intézkedés sürgősségéről. Az erre a célra általam kért 20 000 (húszezer) pengőre és a tervezett munkára ígent mondott azzal, hogy egy hónap múlva jelentenem kell az úszató működését. Ez megtörtént, és jelenthettem a napi 400 ürméter fának rakodói sarangolását is. Nem kellett műszaki tervdokumentáció, csak az, hogy a munkánál gyakran végeztek ellenőrzést. Egy folyóméter víziúszatói faanyag előkészítése, a szükséges szigetelő anyag (vastag madzag) stb. beszerzése, a munkabér összesen 2 pengő 50 fillérre kalkulált. A végelszámolás összege 18 500 pengő körüli összeg volt.

Hogy az erdésznek abban az időben mekkora volt a tekintélye, az a sós-laki kerület vezetőjének, *Király Lajosnak* az esetével jellemezhető. Előzetesen meg kell jegyeznem, hogy Király a kerületében példás rendet, munkásainál fegyelmet tartott. A fatolvajok rettegtek tőle, mert azokat rendszerint elkapta. Az utóbbi eset is ezzel kapcsolatos. Az egyik nap a déli órákban Király Lajos felesége azzal a hírrel rohant be az erdőhivatalba, hogy férjét a csendőrök elfogták és Ungvárra kísérték. Ennek az volt az oka, hogy egy ruszin parasztot falopáson tetten ért, aki az ilyenkor szokásos felhívásnak nem tett ele-

get, sőt az erdőszel agresszíven lépett fel, aminek következtében Király az illetőt helyben hagyta (felpofozta). A „megbántott” ember Királyt a csendőrségen feljelentette, és a pár hónappal előbb odahelyezett csendőr a feljelentő állítását elfogadva Királyt Ungvárra bekísérte. A hírre azonnal felhívtam Radó igazgatónkat, jelentettem az esetet, és felháborodásomban azt a kijelentést is tettem, hogy a csendőrséget úgy látszik, felhígtatták és nem a rendre vigyázókat segítik. Az igazgatóm azonnal felhívta a kárpátaljai csendőrség főparancsnokát, akit jól ismert, akinek elmondta az esetet, és a csendőrséggel kapcsolatos kijelentésemet. Az eredmény az volt, hogy Király estére már hazaért, és a védkerület így nem maradt gazdtalanul. Az ügynek azonban folytatása is lett. Pár napra rá megjelent az erdőhivatalnál az általam már ismert csendőrszázados azzal, hogy eljárást indítanak ellenem a csendőrség megrágalmazása miatt, hacsak nem vonom vissza az igazgatónak tett véleményemet. Ezt nyilván megtettem, de a századosnak tudomására hoztam, hogy az oda helyezett csendőrrel nem sok jót hallottam, a magyarokkal nem nagyon szimpatizált, és az előfordult eset miatt aggódom, ha továbbra is minden így maradna. Néhány hét múlva Király jelentette, hogy a csendőr már nem teljesít Sólakon szolgálatot.

Dr. Kollwenz Ödön

Veréb Béla (1923–2007)

Emődön született. Fiatalon megözvegyült édesanyja három gyermeket nevelt. Gyermek- és ifjúkora is ide, a Bükk hegység lábához kötődött.

Polgári iskolába Miskolcra járt. Majd jött a II. világháború, ami őt is a harcra kényszerítette. Leventeként Németországba vitték, majd rövid idejű francia hadifogság következett.

Hazatérése után a borsodgészti község háza hivatalnok volt. Sopronban, az Erdészeti Technikumban sajátította el az erdészszakmát, ami életre szólóan a hivatása lett. Oklevelét 1948. májusában vette át, majd munkába állt a Mállerd miskolci erdőgazdaságának mocsolyástelepi erdőgondnokságánál, ahol irodavezetőként dolgozott.

E nehéz, háború utáni időszakban az erdőgazdálkodás fő feladata a lakosság tűzifa-ellátása, a szénbányák számára a bányafa biztosítása és az újjáépítés faanyagának kitermelése és feldolgozása volt.

1950-ben került a Sátoraljaúj helyi Erdőgazdasági Nemzeti Vállalathoz, majd ennek jogutódjához, a Zempléni hegységi Állami Erdőgazdasághoz, ahol anyagforgalmi és erdőhasználati előadóként dolgozott, majd az erdészeti fahasználati műszaki vezetője volt 1955-től

1968-ig. 2 évig együtt dolgoztunk vele, itt ismerhettük meg kiváló emberi és szakmai kvalitását. Precíz, korrekt ember volt. A munka minősége volt számára a döntő, az alapján bírálta el a kerületvezetőket is. Ezt a munkastílust folytatta erdőfelügyelői munkakörében is, ahová 1968 áprilisában került. Ez a munkakör lett azután pályafutásának leghosszabb, szakmai, tapasztalatokban és eredményekben leggazdagabb szakasza. 24 éven át szolgálta itt szakmáját.

A volt Hutavölgyi Erdészeti és a környezetében lévő szakszövetkezeti erdőgazdálkodók között sok fiatal erdész dolgozott. Béla bácsi szármayi alá vette őket, segítséget és tanácsokat adott. Az erdőgazdálkodásban addig felhalmozott magas szintű szakmai ismereteit kamatoztatva az egyik legeredményesebben dolgozó erdészkollektíva szellemi irányítója lett. Nemcsak a szakmai munkák felügyelője volt, hanem a kerületvezetők lelki támasza is. Közvetlen kapcsolat tartott az erdészekkel, azok családtagjaival, s ahol tudott, önzetlenül segített a családi gondok megoldásában is. Nyílt, őszinte, egyenes, derék EMBER volt a szó igaz értelmében.

Szilárd alapelve: minden megoldható, csak akarat kérdése.

„Egy idős, tapasztalt szakembernek a fiatal becsapni bűn és elítélendő magatartás” – idézte

szavait nyugdíjba vonulásának alkalmával egy kerületvezető erdősz.

Felügyelői tevékenysége időszakában a Hutavölgyi Erdészeti területén évente 18–20 ezer bruttó m³ fakitermelést és 45–50 ha erdő-sítést végeztek.

Szakmai irányítói tevékenysége eredményeként valósult meg a Regéc dorgói, Háromhuta pinkúti és Barlang-oldal elegyetlen lütfenyveseinek lecserélése, lombeleges (bükk és vörösfenyő) állományokra, közel 500 hektáros területen.

Kiemelten támogatta a helyi csemetekertek működtetését (L, Jf, Df, Vf), a mesterséges felújítások időbeni végrehajtásához.

Széles látókörű, nagy tiszteletnek és megbecsülésnek örvendő kollégát vesztettünk el személyében. Vitapartnereit közérthető szavakkal és érvekkel győzte meg szakmai kérdésekben.

A szakmai rendezvényeken büszkén viselte több évtizedes erdész egyenruháját, ezzel is hangsúlyozva szakmaszeretetét, hovatartozását, erdész-kollégái és felettesei tiszteletét.

Egyszerű, közvetlen ember volt, aki legtöbbször „csak” adott másoknak.

Halála, távozása nagyon fájó úrt hagyott maga után.

Nyugodj békében Béla Bátyánk!

Fehér István és dr. Lenár György
volt munkatársai